

μησεν, ἀπακριθείς ὅτι δὲν τὸν ἤθελεν οὔτε διὰ νὰ καλύψῃ τὴν γάταν του· ἰδοὺ ἀκριβῶς οἱ λόγοι του. Ὁρμήσαμεν τότε κατ' αὐτοῦ, ὥπως τὸν τιμωρήσωμεν διὰ τὴν αὐθάδειάν του.

— Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο ἄρνησις τοῦ νὰ μὲ πληρώσῃτε, ὑπέλαβεν ὁ κάπηλος, ἀφοῦ προτείνετε πρὸς ἐξόφλησιν πέντε φιαλῶν ζύθου πέτασον ἄθλιον καὶ πλήρη πηλοῦ ὑπὸ τὴν πρότασιν ὅτι ἐγχεσίμευσε τῷ αὐτοκράτορι;

— Εἶν' ἀληθῶς τῆς μεγαλειότητος τοῦ Φραγκίσκου τοῦ Β', εἶπεν ὁ πρῶτος θωρακοφόρος, ὅστις δὲν εἶχεν ἔτι ὀμλήσει. Μοὶ τὸν ἔδωκεν ὁ Φερδινάνδος, ὁ ὑπηρέτης τῶν ἀνακτόρων, τὸν ὁποῖον γινώσκετε καλῶς, Κύριε Βωκολήνη, καθόσον δι' αὐτοῦ ἐκερδήσατε φιλορίκια περισσότερα ἀπὸ τὰς τρίχας σας. Ὁ Φερδινάνδος ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ ἑνα τέκτονα, ὀνομαζόμενον Weissberg, ὅστις τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ αὐτοκράτορος.

— Αἶ καλὰ! τί μὲ μέλει ὑπέλαβεν ὁ Βωκολήνης καὶ ἐὰν ὁ πέτασος οὗτος ἦτο καρδιναλικός· δὲν λαμβάνω τοιοῦτον νόμισμα εἰς τὸ καπηλεῖόν μου.

Ἡ φιλονεικία θὰ ἐπετείνετο βαθμυδὸν, ἂν ὁ Σπιελδόρφος δὲν ἐπέτασσε σιωπὴν εἰς ἀμφοτέρους τὰ μέρη, πληρώσας τὴν δαπάνην τῶν θωρακοφόρων.

— Διοικητά μου, εἶπεν ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ τριγώνου αὐτοκρατορικοῦ πετάσου, ἤδη ὁ πέτασος οὗτος ἀνήκει εἰς ὑμᾶς.

Ἐννοῶν ὅτι ἄρνησις τις θὰ ἡρμηνεύετο κακῶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ὅτι, κοινολογουμένης ταύτης, οἱ ἄνθρωποι θὰ τὴν ἐθεώρουν ἀπόδειξιν ὑβριστικῆς περιφρονήσεως, μίσους κεκρυμμένου κατὰ τοῦ σεβαστοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος, ὁ Λεοπόλδος ἔλαβε τὸν πέτασον ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ θωρακοφόρου, διήλθε τὴν ὁδόν, καὶ ἐκλείσθη ἐν τῷ οἴκῳ του.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΤΙΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

(Συνέχεια Ἰδε φολλ. Κ' καὶ ΚΑ')

Ὁ Καρδινάλιος δ' Ἐστρέ δὲν συμεριζέτο τὴν ὄρεξιν τοῦ κληρονόμου τοῦ Μαζαρίνου πρὸς τὰς ὑποθέσεις. Οἱ ἐπιστάται τῶν κτημάτων του,

οὐδέποτε ἠδύναντο νὰ καταρθώσωσιν ὥστε νὰ τῷ δώσωσι λογαριασμόν. Μίαν ἡμέραν ἐπίστευσαν ὅτι κρατοῦσι τὸν καρδινάλιον· τοῖς εἶχε, δηλαδή, οὗτος ὑποσχεθῇ ὅτι θὰ τοὺς ἀκροασθῇ καὶ ὅτι δὲν θὰ δεχθῇ κένενα πρὸς ἐπίσκεψιν, ἐκτὸς ἂν τὸν ἐπισκέπτετο ὁ καρδινάλιος Βονζύ, ὁ ἀγαπητότερός του φίλος, εἰς ὃν δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ τὴν εἴσοδον. Θέτουσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ ἔγγραφα, τὰ ὑπομνήματα καὶ ἐν γένει πάντα τὰ χειρογράφα. Ὁ καρδινάλιος ἐφρύαττεν ἀπέναντι τῆς σωρείας ταύτης τῶν λογαριασμῶν, οἵτινες ἐφέροντο ἐπὶ τοῦ χάρτου εἰς φράγκα, ὀβολοὺς καὶ δηνάρια. . . . Ὅποια ἤδη στενοχωρία καὶ θλίψις! . . . Οἱ ἐπιστάται ἤρχισαν τὰς ἐργασίας των· ὁ καρδινάλιος ἐστενοχωρεῖτο, περιστρέφετο ἐπὶ τῆς ἐδρας του, ἐχασμαῖτο, ἀπεκρίνετο διὰ μονοσυλλάβων καὶ παρετῆρει πάντοτε τὸ ὥρολόγιόν του. Ὅταν πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ τοὺς ὑποφέρῃ, αἰφνης κρούεται τὸ ρόπτρον τῆς θύρας καὶ ὀχνηρά τι εἰσέρχεται εἰς τὴν αὐλήν. Ὁ καρδινάλιος ἀφῆκε βαθὺν στεναγμὸν ἀνακουφίσεως. Ἦτο ὁ Βονζύ! . . . Οὗτος εἶχε λάβει ἐπιστολὴν λίαν κατεπείγουσαν καὶ ἔσπευσε τὸ ταχύτερον πρὸς τὸν καρδινάλιον διὰ νὰ μάθῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Ἀ! Σὲ ὑπερευχαριστῶ! ἀνέκραξεν ὁ καρδινάλιος· δ' Ἐστρέ, βλέπων αὐτὸν εἰσερχόμενον· μὲ ἐσώσατε ἀπὸ μέγαν κίνδυνον. Οἱ ἐπιστάται μου μὲ ἐκράτουν αἰχμάλωτον ἐπὶ τῇ προφάσει νὰ μοὶ ἀποδώσωσι λογαριασμοὺς τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζω τί νὰ κάμω.

— Οἱ αὐθάδεις! ἀπεκρίθη πονηρῶς ὁ Βονζύ.

Ἐκτοτε οἱ κύριοι ἐπιστάται ἐπροφυλλάχθησαν καλῶς καὶ δὲν ἠνώχλησαν πλέον τὸν καρδινάλιον, καὶ ἐπλούτησαν πιθανῶς δι' ἐξόδων του.

Τὰ ἐλαττώματα καὶ αἱ ἰδιοτροπίαι τοῦ πρίγκιπος Ἡρρίκου-Ιουλίου, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κονδῆ, εἶναι ἀναρίθμητα καὶ τὸν καθιστῶσιν ἄξιον νὰ καταταχθῇ μετὰ τῶν παραδοξοτέρων ἀνδρῶν. Εἰ καὶ μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ δίσμορφος, κατὰ τὸν δὲ Καῦλου, ἀπέκτα διὰ τοῦ πνεύματος, τῆς εὐγενείας καὶ μεγαλοπρεπείας, πρόσωπον δαίμονος μᾶλλον ἢ ἀνθρώπου. Ἡ φυσιογνωμία του ἐπρόδιδε κακεντρέχειαν ἐκδηλουμένην καὶ διὰ τῶν πράξεών του.

Ἐν τινι χορῷ, δοθέντι κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων τοῦ Δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, ὁ Ἡρρίκος-Ιούλιος ἐπαιξε ὀδυνηρόν τι παιγνίδιον εἰς τέσσαρας κυρίας. Παρουσιάσθη εἰς τὸν

χορὸν ἐνδεδυμένος εὐρύχωρόν τι καὶ μακρὸν ἐπικνωφόριον, τὸ ὁποῖον μετεμόρφωνε τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ πρόσωπόν του. Εἶχε θέσει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τέσσαρα πρόσωπα ἐκ κηροῦ, παριστάνοντα μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίης τέσσαρες εὐγενεῖς, εἰς οὓς αἱ κυρίαι αὐταὶ ἐφάνοντο ὡς ἀδιάφοροι. Συνωμίλει μεθ' ἐκάστης ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν ἐχαιρέτα, στρέφων πρὸς αὐτὴν τὸ πρόσωπον ἑνὸς τῶν πλαστῶν ἐκείνων εὐγενῶν, ὅπερ ὑπετίθετο ὅτι τῇ ἤρεσκε.

Ὁ Ἑρρίκος-Ἰούλιος εὕρισκετο εἰς ἀδιάκοπον ἀμνηχανίαν πρὸς χρησιμοποίησιν τοῦ καιροῦ του. Εἶχε πάντοτε τέσσαρα γέιματα ἑτοιμα' ἐν εἰς Παρισίους, ἐν εἰς Ῥένους, ἕτερον εἰς Σαντιλλὰ καὶ τὸ τέταρτον ἐν τοῖς μεγάροις του.

Ἡ γυνὴ του ἐκέρδιζε τὸν παράδεισον μὲ τοιοῦτον ἄνδρα· τῇ ἤνεϊτο τὰ πάντα, τὴν προσεκάλει, τὴν ἀπέπεμπεν ἀπροσδοκῆτως· αὕτη ἤγνοε πάντοτε ποῦ ἐμελλε νὰ διέλθῃ τὴν ἀκόλουθον ὥραν. Ἀλλ' οὗτος ἐπεδιδόκει τὸν χρυτὸν εἰς τὰς ἐρωμένους του. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κρύψῃ ἐρωτικὴν τινὰ συνέντευξιν μετὰ τῆς κυρίης δὲ Νεδερ, ἐνοικίαζε πρότερον πάσας τὰς ἐν τῇ αὐτῇ πλευρᾷ τῆς ὁδοῦ οἰκίας, ἐφ' ἧς ἔκειτο τὸ μέγαρον τῆς ἐραστρίας του καὶ ὁ στερὸν ἤρχετο πρὸς αὐτήν.

Ὁ στρατάρχης τοῦ Λουξεμβούργου ἐγένετο καὶ οὗτος, θυμῳ τῶν κακεντρεχιῶν τοῦ πρίγκηπος Ἑρρίκου. Ὁ στρατάρχης εἶχε συζευχθῇ γυναικίᾳ πλουσίαν εἰς τὰ χρήματα μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἀρετὴν, δηλαδή, ἡ ζώνη τῆς κυρίης του ἦτο πλέον κεχυτωμένη ἢ ἡ ὑπόληψις τῆς. Ὁ στρατάρχης ἦτο ἄνθρωπος ἠπιωτάτου χαρακτῆρος καὶ ἀγαθώτατος· ὥς ἐκ τούτου οὔτε παρετήρει οὔτε ἐνίσει οὐδέν. Ἐσπέραν τινὰ προσεκληθῆναι εἰς τινὰ ἐν Βερσαλλίαις χορὸν· ἤγνοε πῶς νὰ ἐνδυσθῇ· προσέτρεξεν ἀμέσως εἰς τὸ ἐρευρετικὸν πνεῦμα τοῦ Ἑρρίκου. Ὁ Ἑρρίκος—Ἰούλιος τὸν περιτύλιξε μὲ λεπτόν τι ὕφασμα (mousseline), ἐκάλυψε δὲ τὴν κεφαλὴν του μὲ παράδοξόν τι ἐπικάλυμμα, ἐπιθέσας καὶ γιγαντώδεις κέρως ἐλάφου στιλπνότητον καὶ τὸ ὁποῖον ἔρριπτε μακρὰν τὴν σκιάν τῶν κλάδων του.

ὑπὸ τοιαύτην ἐνδυμασίαν εἰσελθόντος τοῦ στρατάρχου εἰς τὴν αἴθουσαν, πάντες ἤρχισαν μυστηριωδῶς νὰ ψιθυρίζωσι «τίς εἶνε ὁ εὐτυχήτης οὗτος θνητός, ὅστις ἐπιδεικνύει τασαύτην πεποιθήσιν καὶ καταφρονεῖ τόσον θρασέως τὴν κοινὴν γνώμην;» Τέλος ἀνακκλύπτουσιν ὅτι ὁ

μετημφιεσμένος οὗτος ἦτο ὁ στρατάρχης τοῦ Λουξεμβούργου. Ὁ γέλως πάρχυτα θορυβωδῶς ἐκρήγνυται· ἀγέρωχος ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του, ὁ προσωπιδοφόρος πρᾶττει μυρίους χαριεντισμοὺς, ὅπως διπλασιάσῃ τὴν εὐθυμίαν τῶν προσκεκλημένων. Ἐπὶ τέλους φθάνει ὁ βασιλεὺς ἀκολουθούμενος ὑπὸ λαμπρᾷ συνοδίᾳ, καὶ ἐναντίον τῆς πρυφύλαξος καὶ τῆς συνήθους αὐτοῦ βαρύτητος, ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' δὲν ἠδυνήθη νὰ τηρῇ τὴν σοβαρότητά του.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο εὕρισκεται γεγραμμένον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῶν Βερσαλλιῶν.

Ὁ Κύριος δὲ Βραγκά, ἱππότης τῆς τιμῆς τῆς βασιλομήτορος, ἦτο περίφημος κατὰ τὴν ἐποχὴν του ἕνεκα τῶν ἀπειρῶν αὐτοῦ ἀφαιρέσεων. Εἰσερχομένου ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς βασιλίσσης, περιεπλέχθη ἡ φενάκη του εἰς κρεμάμενον τινὰ πολυέλαιον. Οἱ αὐλικοὶ ἐξεργάγησαν εἰς γέλωτα, ὁ δὲ κ. δὲ Βραγκά βλέπων τὴν φενάκην ταύτην τυχαντομένην, γελᾷ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νομίζων ὅτι ἡ φενάκη αὕτη ἀνῆκεν εἰς ἄλλον.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον ἀνέκδοτον τῆς φενάκης. Ἡ μαρκησία δὲ Καρλοῦ ἐδείπνα ἑσπέραν τινὰ παρὰ τῇ πριγκηπέσσῃ δὲ Κονδέ. Ἡ κυρία Καρλοῦ ἦτο γραῖα τις ὑπέρπλουτος, χαρτοπαίπτρια, ὁπισθοδρομικὴ εἰς τὸν συρμὸν ἡμισυ πάντοτε αἰῶνα. Αἱ γραῖαι ἔφερον τότε φενάκας πολὺ ὑψηλὰς ὥς ὠνόμαζον «commodes» καὶ τὰς ὁποίας ἔθετον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μεθ' ἧς σήμερον φέρουσι τὸν πέτασπον. Ἡ κυρία Καρλοῦ ἐκάθητο πλησίον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Λουδοῦ. Τρώγοντα ὡς βραστόν καὶ κλίνοντα νὰ λάβῃ ἄλλας, ἐπλητίασε τὴν κεφαλὴν τῆς εἰς τὴν λυχνίαν καὶ πάρχυτα ἤναψεν ἡ φενάκη τῆς· ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἄνευ κακῆς προθέσεως καὶ θέλων νὰ προλάβῃ τὸ κακόν, ὅσον τάχιστα ἀφαιρεῖ βιάως τὴν φενάκην καὶ τὴν ρίπτει κατὰ γῆς. Ἡ μαρκησία ὑπολαβούσα τὴν πρᾶξιν ταύτην οὐχὶ ὡς ἐκδούλευσιν ἀλλ' ὡς προσβολὴν, ἐκσφενδονίζει πάρχυτα τὸ εἰς χεῖράς τῆς ὡς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Οὗτος δὲν ὠργίσθη πρῶτος ἀν καὶ τὸ σεβάσμιον αὐτοῦ πρόσωπον κατεχρίσθη ὑπὸ τοῦ ὡῦ. Ἡ πριγκηπέσσα δὲ Κονδέ ἔδωκεν ἀμέσως εἰς τὴν μαρκησίαν ἄλλην φενάκην, ἥτις οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἐννοήσῃ τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διέτρεξεν καὶ δὲν ἔπαυε βλαπτομενῶς ἀενάως κατὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

Ἀλλὰ πολὺ ταχέως ἐγκατελείψαμεν τὸν Βραγκά· μένουσιν ὅμως εἰς ἡμᾶς πολλοὶ εἰτέ τι παρὰδοξοὶ χαρακτῆρες αὐτοῦ ὅπως διαγράφωμεν. Ἰδοὺ δὲ εἰς τὸν ὁποῖον μᾶς προκηθεύει ἡ κυρία δὲ Σαβινιέ. Ὁφείλομεν ὅμως νὰ διατηρήσωμεν τὰς φυσικὰς χάριτας τοῦ ὕφους τῆς θελκτικῆς ταύτης συγγραφῆς.

« Ὁ Βραγκά ἔπεςε, πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, εἰς τινὰ λάκκον· τοσοῦτον δ' ἀνέτως καθυδρύθη ἐντὸς αὐτοῦ, ὥστε ἡρώτα τοὺς σπένναντας ὅπως τὸν βοηθήσωσι τίνα χάριν ἐπεθύμουν παρ' αὐτοῦ. Ὅλοι οἱ πάγοι συνετρίβησαν καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἔθελε πάθει τὸ αὐτὸ, ἂν δὲν ἦτο μᾶλλον εὐτυχὴς ἢ συνετός. Ἡ περιπέτειά του αὕτη οὐδόλως διεσκεδάσε τὴν ἀφαιρέσιν του· τῷ ἐγνωστοποίησα σήμερον τὴν πρῶαν ὅτι ἔπεσεν εἰς τὸν λάκκον καὶ ὅτι ἐκινδύνευσε νὰ συντρίψῃ τὸν τράχηλόν του. »

Ὁ Βραγκά οὗτος ἦλθε πολλάκις εἰς ἀνάγκην χρημάτων καὶ ἡμέραν τινα, μέλλων ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ στρατόπεδον, ἡρώτησεν ἀφελέστατα τὴν δὲ Σαβινιέ, ἐὰν εὐηρεστεῖτο νὰ τῷ δανείσῃ ἐπὶ ἐνεχύρῳ. Ὅποια ἀπογοήτευσίς διὰ τοὺς μεταγενεστέρους (ἐὰν ἡ μήτηρ τῆς κυρίας δὲ Γρανιάν ἐνέδιδε) νὰ μάθωσιν ὅτι ἡ περίφημος αὕτη συγγραφεὺς ἐδάνεισεν ἐπὶ τοκογλυφία.

Ἐγραφε πρὸς τοὺς φίλους του ἐπιστολὰς ὅλως δυσαναγνώστους· συνήρχοντο τρεῖς ἢ τέσσαρες τοῦλάχιστον ὅπως ἀναγνώσωσιν αὐτάς· καὶ ἐξέξωσιν ἔννοιαν ἐκ τῶν φράσεών του. Ἐπατατο πολλάκις εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἐπιστολῶν του, καὶ ἀντὶ νὰ ἐπιγράψῃ « Πρὸς τὴν Κυρίαν δὲ Βιλλιάρδ, εἰς Παρισίους » ἐπέγραψε *Πρὸς τὸν Κύριον δὲ Βιλλιάρδ πρεσβευτὴν εἰς Μόσcovην*. Ἡρᾶτο τῆς κυρίας δὲ Κουλάνζ καὶ τὸ αἶσθημα τοῦτο ἦγωνε μὲ τὴν εἰλικρινεστέραν ἀφοσίωσιν.

Διατείνονται ὅτι ὁ ἀφηρημένος οὗτος ἐχρησίμευσεν ὡς πρωτότυπον εἰς τὸν Λαβρυγιέρων πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀφηρημένου. Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τῶν γάμων του, εἶχε λησμονήσῃ ὅτι ἦτο νυμφευμένος καὶ ἐξῆλθε μόνος εἰς περίπατον. Ἐπιστρέψας οἶκαδε ἐξεπλάγῃ μὴ ἰδὼν κατὰ τὸ σῶνθηες τοὺς ὑπηρετάς ἐν τῷ δωματίῳ του· τῷ εἶπον μετὰ ταῦτα ὅτι μετέβησαν ἵνα φέρωσι τὰ πρὸς καλλωπισμὸν χρειώδη εἰς τὸ δωμάτιον τῆς νεονύμφου, ὅπερ καὶ τῷ ἐνεθύμησε τὴν πρό τινων ὥρων γενομένην τελετήν.

(Ἐπερχομένη συνέχεια.)

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἐν τῷ Ἑλλην. Φιλολογικῷ Συλλόγῳ
τῆς Μαγκεστρίας.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΚΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΓΗΘ

Δ. Σ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ.

Κύριοι, ὑπάρχει ἀνὴρ μέγα μέρος πρὸ πολλῶν χρόνων εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν ποίησιν λαβὼν ὅστις, ὡς σύγχρονος, δὲν θαυμάζεται ἀρκούντως. Ἡ μέλλουσα γενεὰ εἶναι ἐκείνη ἣτις θέλει στεφανώσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ στεφάνου τῆς ἀθανασίας, διότι ἡ παρούσα οὐδὲν ἄλλο πράττει εἰμὴ νὰ μιμῆται τὰ παραδείγματα τῶν παρελθόντων αἰώνων, καθ' οὓς μεγάλοι νόες παρημελήθησαν καὶ κατεδιώχθησαν. Μέγας ὅπως ποιητὴς, μέγας συγγραφεὺς καὶ μέγας δραματογράφος, κατέχει τὴν πρώτην βαθμίδα ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῶν γραμμάτων, ὅ,τι δὲ ἐξέλη τοῦ ποιητικοῦ αὐτοῦ κάλμου ἁπλοῦς ἢ ἀνθρωπότης ἀναγινώσκει, συζητᾷ καὶ θαυμάζει. Εἶναι ὁ μόνος ἴσως τῶν ἐνδόξων υἱῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, ὅστις γράφει ἰδέας καὶ ὄχι λέξεις — ἀρετὴ ἀληθῶς σπανίως εὐρισκομένη τὴν σήμερον — ὁ μόνος ἴσως ὅστις δύναται ἀξίως νὰ καυχῇ ὅτι τὰ ἔργα τῆς μεγάλης αὐτοῦ φαντασίας δὲν θέλουσι λησμονηθῇ, ὅτι τὰ ποιήματα, τὰ συγγράμματα καὶ δράματα αὐτοῦ θέλουσιν εἶσθαι ποιήματα, συγγράμματα καὶ δράματα τῶν αἰώνων. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὁ γνωρίσας πάλαι ἐνωρὶς τὴν δόξαν καὶ ἐλάυσας τὸν θαυμασμόν τῆς Εὐρώπης δεκαεπταετῆς, φέρει τὰ περίδοξον ὄνομα Βίκτωρ Οὐγὸς.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀριστουργημάτων ὑπάρχει ἱστορικὸν τι μυθιστόρημα ὅπερ καλεῖται *Notre Dame de Paris* καὶ κατὰ τὴν παραδεγμένην ἑλληνικὴν μετάφρασιν *Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων*. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ μυθιστορήματος τούτου γοητεύεται ἀληθῶς ὑπὸ τῆς εἰς τὸ ὕψος τοῦ συγγραφῆως ἐπικρατούσης λαμπρότητος καὶ ζωηρότητος, ἐκ τῆς ἡδύτητος ἣτις ἐνυπάρχει εἰς τὰς συγγραφὰς τῶν ἐρώτων, καὶ ὑπὸ τοῦ σπαρταχρδίου τρόμου ὑφ' οὗ κυριεύεται εἰς τὰς τῶν φοβερῶν σκηνῶν σκιαγραφίας. Οἱ ἀρχαιολόγοι καὶ ἱστορικοὶ βλέπουσι τοὺς Παρισίους τῆς ἑκατονταετηρίδος ὡς ἐν πανοράματι, τὰ κτίρια